Ffynnongroyw

Native woodland and farmland

Distance: Long route 7.4 km / 4.6 miles Short route 5.9 km / 3.7 miles

Time: Long route 2.5 - 3 hrs, short route 1.5 - 2 hrs

Parking: Limited parking is available before you cross the stream at Garth Mill (SJ139818) – please do not park at the public house unless you are a patron.

Grade: Long route – moderate, short route – easy, stiles

Facilities: Pubs and post office in Ffynnongroyw

Livestock: Sheep & cows

Coedlannau brodorol a thir amaeth

Pellter: Ffordd hir:7.4 km / 4.6 milltir Ffordd fer 5.9 km / 3.7 milltir

Amser: Ffordd hir 2.5 - 3 awr, Ffordd fer 1.5 - 2 awr

Parcio: Ychydig o leoedd parcio cyn croesi'r nant ym Melin Garth (SJ139818) – peidiwch â pharcio wrth y dafarn oni bai ichi fod yn gwsmer yma.

Graddfa: Ffordd hir – cymedrol, ffordd fer –

hawdd, camfeydd

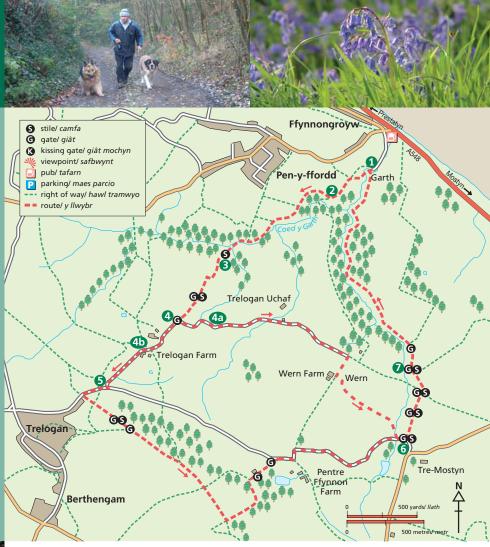
Cyfleusterau: Tafarndai a swyddfa'r post yn Ffynnongroyw

Da byw: Defaid a gwartheg

Waymarking / Arwyddion:

The Walk

- **1.** Cross Afon Garth by footbridge then follow path on RHS of mill. Cross another bridge and continue up main track for 350m. At end of houses enter Coed y Garth via staggered barriers (info board on RHS).
- 2. Continue ahead then R at marker post. Follow path crossing 4 short sections of wooden walkway passing carved lizard bench on RHS. Continue ahead then up steps to bridge. Cross bridge and continue uphill (can be muddy) crossing 2 further bridges. After third bridge bear diagonally L up long flight of steps known as 'The Steps of Heaven'. Cross stile and exit woods.
- **3.** Turn R and follow field boundary for 50m then turn L uphill and head to L of copse of trees, which circle an old mineshaft, to arrive at gate/stile on RHS. Cross stile and small sleeper bridge to join an obvious track. Continue on track to Berth-y-Maen cottage.

From here you have a choice of route;

Short route: Walk 3

4a. At red gate turn L to follow lane for 700m

to Trelogan-uchaf and continue ahead. After 500m turn R towards Wern Farm (c.1619). At barn turn L leaving farmhouse on your RHS and continue along drive for 500m. Turn L onto road on outskirts of Tre-Mostyn.

Long route: Walk 2

- **4b.** At red gate continue ahead for 650m on road, passing Trelogan Farm, towards black farm building on L, then on to road junction.
- **5.** At junction turn R and then L within 175m, towards Ffrith Cottage. Pass bungalows on R and L. Continue uphill on track to eventually cross stile/gate. Continue ahead until last field post on LHS then go diagonally R. Cross field to another gate, continue ahead on green lane (ignoring paths on L & R). After 800m from Trelogan pass marker post on LHS. 500m beyond this marker turn sharp L at path crossroads and descend steeply with old wall on RHS. Follow track down to Pentreffynnon Cottage. Continue past cottage to green gate. Turn R onto road and follow for 800m to Wern Farm drive on LHS.

Short route rejoins here

6. Continue on lane for 70m then turn L over

stile/gate by finger post before reaching Tre-Mostyn. Follow LH field boundary crossing 2 further stiles/gates. Then bear diagonally L along sunken lane to gate/stile.

7. Cross stile and continue ahead on dirt track. Within 100m branch L through wooden gate into woods and descend down track. Continue ahead following the contour. At path fork take LH fork as indicated, crossing small stream after 100m (can be muddy). Before long you will see Garth Mill again. Go down steps then bear L around back of mill. Turn R and retrace your steps over bridge back to car park.

Y Daith Gerdded

- 1. Croesi'r Afon Garth dros y bompren a dilyn y llwybr ar LIDd'r felin. Croesi pont arall a mynd ymlaen i fyny'r prif lwybr am 350m. Ar ddiwedd y tai, mynd i mewn i Goed y Garth drwy'r bariau rhwystro (bwrdd gwybodaeth ar y LIDd).
- 2. Dal ymlaen a mynd i'r Dd wrth yr arwyddbost. Dilyn y llwybr gan groesi 4 o rannau byr ar y llwybr pren a mynd heibio mainc y fadfall gerfiedig ar y LlDd. Dal ymlaen ac i fyny'r grisiau i'r bont. Croesi'r bont ac ymlaen i fyny'r bryn (gall fod yn fwdlyd) croesi 2 bont arall. Ar ôl y drydedd bont, gwyro'n groes i'r Ch i fyny grisiau hir a elwir 'Grisiau tua'r Nefoedd'. Croesi'r gamfa ac allan o'r coed.
- **3.** Troi i'r Dd a dilyn ffin y cae am 50m yna throi i'r Ch i fyny'r bryn gan anelu i'r Ch o lwyn o goed sy'n gylch o gwmpas hen siafft fwyngloddio, cyrraedd camfa/giât ar y LlDd. Dros y gamfa a phont fechan o sliperi rheilffordd i ymuno â llwybr amlwg. Ymlaen ar hyd y llwybr hwn i fwthyn Berth-y-Maen.

O'r fan hyn, cewch ddewis un o ddwy ffordd;

Llwybr byr: Taith 3

4a. Wrth y giât goch, troi i'r Ch a dilyn y lôn am 700m i Drelogan Uchaf yna parhau ymlaen. Ar ôl 500m troi i'r Dd tuag at Fferm y Wern (c.1619). Wrth yr ysgubor, troi i'r Ch gan adael y tŷ fferm ar eich LlDd a pharhau ar hyd y dreif am 500m. Troi i'r Ch ac i'r ffordd ar gyrion Tre Mostyn.

Llwybr hir: Taith 2

- **4b.** Wrth y giât goch, mynd ymlaen am 650m ar y ffordd, heibio Fferm Trelogan, tuag at adeilad fferm du sydd ar y LlCh ac i'r gyffordd.
- **5.** Ar y gyffordd, troi i'r Dd ac yna i'r Ch o fewn 175m, tuag at Fwthyn y Ffrith. Mynd heibio i fyngalo ar y LlCh. Ymlaen i fyny'r allt ar lwybr gan groesi camfa/giat o'r diwedd.

Ymlaen i'r postyn diwethaf ar v LICh yna mynd yn groesgornel i'r Dd. Croesi cae i giât arall, ymlaen i lôn werdd (anwybyddu'r llwybrau ar y Ch a'r Dde). Ymhen 800m ar ôl Trelogan ewch heibio'r arwydd postyn ar y LICh. Ymhen 500m ar ôl yr arwydd hwn, troi'n sydyn i'r Ch

Great spotted woodpecker Cnocell fraith fwyaf

ar gyffordd y llwybr a disgyn yn serth gan gadw'r hen wal ar y LlDd. Dilyn y llwybr llydan i lawr i Fwthyn Pentreffynnon. Cerdded ymlaen a heibio'r bwthyn i'r giât werdd. Troi i'r Dd i'r ffordd a dilyn am 800m i dreif Fferm y Wern sydd ar y LlCh.

Ail-ymuno â'r llwybr byr yn y fan yma

- **6.** Parhau ar y lôn am 70m ac yna troi i'r Ch dros gamfa/giat, sydd wrth yr arwyddbost cyn cyrraedd Tre-Mostyn. Dilyn ffin LlCh y cae gan groesi 2 gamfa/giât arall. Yna gwyro i'r Ch yn groesgornel ar hyd lôn suddedig i'r giât/camfa.
- 7. Croesi camfa ac ymlaen ar hyd llwybr llwch. O fewn 100m, troi i'r Ch drwy giat bren ac i'r coed yna disgyn i lawr y llwybr. Cerdded ymlaen gan ddilyn y gyfuchlin. Pan fydd y llwybr yn fforchio, ewch ar y fforch Ch yn ôl yr arwydd, croesi'r nant fechan ar ôl 100m (gall fod yn fwdlyd). Cyn bo hir, bydd Melin y Garth yn y golwg unwaith eto. Ewch i lawr y grisiau ac yna gwyro i'r Ch a mynd y tu cefn i'r felin. Troi i'r Dd ac yn ôl ar hyd yr un llwybr dros y bont ac i'r maes parcio.

Dales Way developed in memory of Dale, a local teenager who loved the woodland and died in 2003. Look for the lizard waymarkers and commemorative bench.

Datblygodd Llwybr Dale er cof am Dale, bachgen ifanc a garodd y goedlan hon ac a fu farw yn 2003. Edrychwch am arwyddion y fadfall a'r fainc goffa.

Ffynnongroyw

Garth Mill was built in 1743 and was in regular use for grinding grain for flour and cattle feed until the 1950's. It also produced feed for the pit ponies that worked underground at the Point of Ayr Colliery. The mill has since been renovated and is now a welcoming inn.

Trelogan Hall and the surrounding buildings were once the centre of local lead mining which started in the 17th Century.

Coed-y-Garth, owned by the Woodland Trust, contains the remains of a complex engineering system designed by Joshua Edisbury to drain the surrounding lead mines.

Adeiladwyd **Melin Garth** yn 1743. Roedd hi'n cael ei defnyddio'n gyson i falu ŷd i wneud blawd a bwyd anifeiliaid tan y 1950au. Roedd yn cynhyrchu bwyd i'r ceffylau pwll glo oedd yn gweithio o dan y ddaear yng Nglofa'r Parlwr Du. Cafodd ei hadnewyddu ac erbyn hyn mae'n dafarndy groesawus.

Ar un adeg roedd **Plas Trelogan** a'r adeiladau o'i gwmpas yng nghanol ardal mwyngloddio a ddechreuodd yn y 17eg ganrif.

Mae Coed-y-Garth, o eiddo'r Ymddiriedolaeth Goedlannau, yn cynnwys olion system beirianyddiaeth gymhleth a luniwyd gan Joshua Edisbury i ddraenio'r mwyngloddiau oedd o gwmpas.

